

Mørebenken

Møre og Romsdal fylkeskommune

Deres ref.

Vår ref.

Saksbehandler
Ellen Engdahl

Dato
01.07.2021

Nordmøre må ha flere statlige arbeidsplasser!

- Nytt NAV Ombud må lokaliseres til Kristiansund
- NAV Arbeid og ytelse må samlokaliseres i Kristiansund
- Nytt forvaltnings- og kontrollkontor for Havbruksfondet må etableres på Smøla

Næringsliv og kommuner sliter med å få tilgang på den kompetansen det er behov for. Dette er kritisk kompetanse som regionen må ha for å videreutvikle eksisterende næringsliv, utvikle ny bærekraftig næringsvirksomhet og bidra til samfunnets omstilling i det grønne skiftet. Nordmøre har en strategisk god posisjon og infrastruktur for vekstbransjer som marin sektor, eksisterende og nye næringer i havrommet, fornybar energi, IKT og teknologi, reiseliv mm.

Siden 2014 er det 1.100 færre arbeidsplasser i næringslivet på Nordmøre. Kristiansund har mistet 1.061 arbeidsplasser i samme periode. I henhold til en ny analyse fra Telemarksforskning har antall arbeidsplasser i næringslivet de siste 20 årene vært 11% lavere på Nordmøre enn snittet i Norge, og veksten i offentlig sektor har vært 12% svakere enn landet for øvrig. Nordmøre mangler rundt 1.700 arbeidsplasser for å ha nok arbeidsplasser til egen befolkning. Kristiansund har en arbeidsplassdekning på under 100%, og for et regionsenter er ikke dette en bærekraftig situasjon. Til sammenligning har Ålesund 107% og nye Molde 116%, ned fra 126% etter kommunesammenslåing.

I oppslag i tk.no 17.06.21 melder Kristiansund og Nordmøre Næringsforum om store rekrutteringsutfordringer for at næringslivet skal kunne ta ut regionens vekstpotensial. For å kunne rekruttere til næringslivet er det behov for en større bredde og et større mangfold i det samlede arbeidsmarkedet. Regionen er avhengig av å rekruttere kompetanse utenfra, og da er det gjerne to personer med høyere utdanning med ulik kompetanse som skal ha interessante jobber. For å skape en attraktiv region må det være en balanse mellom private og offentlige arbeidsplasser. Statlige arbeidsplasser har stor verdi i samfunnet, både i form av at de representerer stabilitet i et konjunkturutsatt næringsliv, de gir positive ringvirkninger gjennom økt etterspørsel av private og offentlige tjenester, de representerer viktige kompetanse- og kunnskapmiljø som grunnlag for videreutvikling av nye statlige oppgaver, og ikke minst er det attraktive arbeidsplasser for yngre med høyere utdanning.

Nordmøre må derfor ha flere statlige kompetansearbeidsplasser for å være attraktiv nok til å tiltrekke seg den kompetansen som både næringslivet og kommunene har behov for. Vi ser at den statlige virksomheten som er etablert i regionen og nå fylkeskommunen opplever god tilgang på søkere på lokale jobber. Det viser tydelig betydningen av å ha attraktive statlige og offentlige kompetansearbeidsplasser i arbeidsmarkedet.

I likhet med mange regioner har Nordmøre en utfordrende befolkningsutvikling. Telemarksforskning viser til at Nordmøre har en lavere andel innbyggere mellom 20 og 40 år i forhold til landsgjennomsnittet, noe som også gir lavere andel barn. Det er derfor ekstra viktig å ha fokus på kvinner i denne aldersgruppen. Også her spiller statlige og offentlige arbeidsplasser en viktig rolle. Kristiansund har få statlige arbeidsplasser i dag, og skjevheten mellom byene i fylket har ytterligere forsterket seg de siste par årene. Ved årsskiftet var fordelingen mellom byene Kristiansund 1.197, Molde 2.854 og Ålesund 4.454.

Det er bra det kommer flere arbeidsplasser til fylket, men det er uholdbart at skjevheten forsterkes. Fra Nordmøre sin side har det sammen med fylkeskommunen vært arbeidet med flere muligheter, men med ulike begrunnelser er det alltid «neste gang». Vi står foran en veldig krevende situasjon når nedleggelse av akuttsykehuset i Kristiansund vil flytte ytterligere rundt 500 statlige kompetanse-arbeidsplasser fra Kristiansund til Molde. Som følge av at det er mange kvinner som jobber på sykehuset, så er det ekstra viktig å få etablert attraktive arbeidsplasser for kvinner med høy utdanning.

Nå forventer vi at staten og sentrale politikere viser handling bak ordene. Det har på nasjonalt og regionalt hold vært snakket om utfordringene som spesielt Kristiansundsregionen har og som vil forsterkes når sykehuset legges ned. I de nye statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser, trekkes spesielt frem at det skal legges vekt på «å redusere de samla negative virkningene som bortfall av statlige arbeidsplasser har for kommuner og arbeidsmarkedsregioner». Formålet er også å få til «ei fordeling av statlege arbeidsplassar som bidreg til å utvikle robuste arbeidsmarknader i alle delar av landet».

For å få til endring må mulighetene benyttes. For Nordmøre er følgende nyetablering og omorganisering nå aktuelle:

- **Nytt nasjonalt NAV Ombud.** Nordmøre IPR har arbeidet med denne saken en god stund og har god drahjelp fra fylkeskommunen for å fremme Kristiansund som lokaliseringssted. Ombudet skal etableres så snart som mulig. Pasientombudet i Møre og Romsdal er lokalisert i Kristiansund og her er muligheter for synergier, sammen med øvrige statlige miljø i Politiets Fellestjenester og Skatteetaten.
- **NAV Arbeid og ytelser** har vedtatt at 110 arbeidsplasser skal samles i enten Kristiansund og Molde. Her har vi i Kristiansund et sterkt miljø med god rekruttering, og utgjør det 3. største statlige kompetansemiljøet på Nordmøre. Også her er det muligheter for synergier som nevnt over. Nordmøre har regionalpolitiske utfordringer, og nasjonal lokaliseringspolitikkk handler selvfølgelig om mer enn laveste m2-pris!
- Fylkeskommunen er en viktig medspiller også for å få opprettet et nytt statlig **forvaltnings- og kontrollkontor for Havbruksfondet** til Smøla. Tidligere statlige kontorarbeidsplasser som Fiskerikontor og Skattekontor er lagt ned, og lokalisering i en kystkommune er i tråd med anbefalingen fra oppdrettskommunenes fellesorganisasjon NFKK.

Samlokalisering av NAV Arbeid og ytelser vil enten føre til at Kristiansund kan miste ytterligere 50 statlige kompetansearbeidsplasser eller så vil det kunne øke med 60 arbeidsplasser. Gitt at vedtaket opprettholdes så støtter vi fullt opp om uttalelsene i Tidens Krav fra vår leder Kjell Neergaard samt fylkespolitiker Pål Farstad (V) om at denne gang er det umulig å komme utenom Kristiansund.

Det er derfor veldig viktig at fylkeskommunen har tatt grep ved å bygge opp fylkeskommunalt kompetansemiljø knyttet til Campus Kristiansund, noe som igjen bidrar positivt til å øke deres egen tilgang på kompetanse. Campus Kristiansund vil bli en «gamechanger» på mange måter, og kommunene på Nordmøre vil gi ros til fylkeskommunen som er sentral drivkraft i prosjektet. Det er også en gjensidig styrke i at fylkeskommunen inkluderer fagskolen i Campus Kristiansund. Dette vil øke attraktiviteten for fagkompetanse som er viktig for næringslivet i regionen i årene som kommer.

Analysen fra Telemarksforskning viser at Nordmøre er relativt attraktivt som bosted. Erfaringer fra både Kom Trainee og tilflyttere til regionen viser at folk trives og blir boende hvis det er tilgang på attraktive arbeidsplasser. Vi har tro på at nytt Opera- og kulturhus som Nordmøres storstue vil bli en positiv og etterlengtet satsing for kulturlivet på Nordmøre, og vi har stor tro på at kulturhuset også vil være viktig for å styrke Kristiansund som regionby. Også her vil vi gi ros til fylkeskommunen som «en god medspelar» i prosjektet.

Som sentral føring i prosjektet «Flere statlige arbeidsplasser til Møre og Romsdal» har fylkeskommunen enstemmig erkjent at behovet er aller størst i Kristiansundregionen og Eiksundregionen, og at «alle relevante partar må delta i eit skippertak for å kompensere Kristiansundregionen for tapet av fleire hundre statlege arbeidsplassar som følgje av nedlegging av sjukehuset i Kristiansund». Vi savner engasjement fra fylkeskommunen i saken om NAV Arbeid og ytelser, for det må være en sammenheng i fylkeskommunens uttalte prioritering av Kristiansundsregionen når det gjelder etablering av statlige arbeidsplasser og handling når en så betydelig intern statlige omorganisering ligger på bordet. De regionalpolitiske utfordringene som Kristiansund står overfor tilsier at det bør legges et betydelig antall nye funksjoner og statlige arbeidsplasser til Kristiansundsregionen. NAV Ombud, NAV Arbeid og ytelser og kontor for Havbruksfondet er en viktig start i denne satsingen.

Det er nå tid for at alle gode krefter samles om å realisere de faktiske mulighetene som er «på bordet» for å styrke arbeidsmarkedet både i Kristiansund og på Nordmøre. Dette er nødvendige grep for å bygge opp under de positive vekstimpulsene som næringslivet på Nordmøre opplever, styrke de store samfunnsprosjektene Campus og Opera, og ikke minst erkjenne og ta ansvar for de utfordringene regionen står foran. Arbeidsmarkedet må bli større og mer mangfoldig for at Nordmøre skal kunne være vekstkraft som bidrar til omstilling, utvikling og videre verdiskaping.

Med vennlig hilsen

Kjell Neergaard Leder Ordfører Kristiansund (sign)	Ingrid O. Rangønes Nestleder Ordfører Averøy (sign)	Hanne-Berit Brekken Ordfører Aure (sign)	Knut Sjømæling Ordfører Gjemnes (sign)
Svein Roksvåg Ordfører Smøla (sign)	Ståle Refstie Ordfører Sunndal (sign)	Margrethe Svinvik Ordfører Surnadal (sign)	Ingrid Waagen Ordfører Tingvoll (sign)